

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.475/2012/4.szám

A Szegedi Ítéltábla dr. F. Fekete Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek - a Juhász, Császár, Csvila Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Juhász János ügyvéd) által képviselt alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2012. június 15. napján kelt 2.P.20.813/2012/6. számú ítélete ellen a felperes 7. sorszám alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200 000 (kettőszázezer) Ft másodfokú perköltséget.

Köteles továbbá a felperes a feljegyzett 522 900 (ötszázhuszonkettőezer-kilencszáz) Ft fellebbezési eljárási illetéket megfizetni az illetékes állami adóhatóság külön felhívására a Magyar Államnak.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes 2003. év óta áll hallgatói jogviszonyban az alperessel, 2007. február hónaptól kezdődően az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat elnöki tisztét töltötte be. Az alperes rektorának kezdeményezésére 2007. október 29. napján a felperessel szemben fegyelmi eljárás indult, amelynek során a Hallgatói Fegyelmi Bizottság a 2007. december 4. napján meghozott I-141-5/2007/7. számú határozatával a felperest a hallgatói kötelezettségek hét rendbeli megsértése miatt fegyelmi büntetésként a tanulmányok folytatásától két félévre eltiltotta. A felperes fellebbezése folytán eljáró **(egyetem neve)** Hallgatói Ügyek Jogorvoslati Bizottsága a 2008. január 31. napján kelt I-141-1/35/2008. számú határozatával az elsőfokú fegyelmi döntést megváltoztatta, és a felperes felelősségét hat tényállás tekintetében állapította meg, a kiszabott büntetést változatlanul hagyva.

A felperes keresete alapján eljáró Csongrád Megyei Bíróság a 16.K.20.683/2008/21. számú, 2008. augusztus 26. napján hozott ítéletével a keresetet elutasította.

A jogerős bírósági határozat alapján az alperes a fegyelmi büntetést a 2008-2009-es egyetemi tanévben végrehajtotta.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a felülvizsgálati eljárásban 2010. január 26. napján hozott Kfv.III.37.405/2009/10. számú ítéletével a jogerős bírósági határozatot, valamint az **(egyetem neve)** Hallgatói Ügyek Jogorvoslati Bizottsága 2008. január 31. napján kelt határozatát hatályon kívül helyezte, és a jogorvoslati bizottságot új eljárásra kötelezte. Határozatának indokolása szerint a felperes terhére rótt hat rendbeli kötelezettségszegésből négyet talált megállapíthatónak, a hatályon kívül helyezés oka az e kötelezettségszegésekkel arányos fegyelmi büntetés kiszabása.

Az új eljárásban a Hallgatói Ügyek Jogorvoslati Kollégium Tanácsa 2011. június 21. napján tartott fegyelmi tárgyalást a felperes személyes meghallgatásával, majd a tárgyalás berekesztését követően a jegyzőkönyvben rögzítette, hogy a felperes által megvalósított vétkes és súlyos kötelezettségszegések kapcsán a fegyelmi büntetés kiszabása tárgyában nem tudott döntést hozni, mert a négytagú tanács két tagja a szigorú megrovás büntetés kiszabását, míg a másik két tag a tanulmányok folytatásától két félévre szóló eltiltás fegyelmi büntetés kiszabását javasolta. A fegyelmi eljárás során döntés azóta sem született.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1 535 982 Ft és járulékai vagyoni és 5 000 000 Ft nem vagyoni kára megtérítésére, továbbá arra, hogy két országos és egy helyi napilapban tegye közzé a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati eljárásban hozott, a fegyelmi határozat hatályon kívül helyezésére, illetve a fegyelmi eljárás megismétlésére vonatkozó döntését, valamint azt a tényt, hogy az új eljárásban a tanács nem állapított meg terhére fegyelmi vétséget. Keresete jogalapjaként a Ptk. 339. §-ára, valamint a 84. § (1) bekezdés c) pontjára hivatkozott. Keresetének indokolása szerint azzal, hogy az alperes jogerős fegyelmi határozat nélkül két félévre eltiltotta a tanulmányai folytatásától, jogellenesen járt el, amely miatt a részére folyósított árvaellátást 2009. február 9. napjától megszüntették, ezáltal összesen 635 982 Ft-tól, továbbá a hallgatói önkormányzati elnöki tisztségéből származó havi 75 000 Ft díjazástól esett el. A nem vagyoni kárigényét illetően előadta, gyermekkorától hivatásszerűen közéleti pályára készül, amelynek teljesedését a fegyelmi eljárás és egy hatályon kívül helyezett fegyelmi határozat alapján alkalmazott fegyelmi büntetés kitöltése negatívan befolyásolja, illetve jelentősen megnehezíti, az eljárás miatt bizalomvesztést szenvedett el, amely karrierjét is befolyásolhatja. A közzétételre kötelezésre irányuló keresete kapcsán arra hivatkozott, hogy az alperes megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát, előidézte, hogy róla negatív kép alakuljon ki a közvéleményben, az elnöki tevékenységéből fakadóan ugyanis mind az országos közéletben, mind a felsőoktatási politikában szerepe előtérbe került. A fegyelmi eljárás időtartama alatt mind a helyi, mind az országos médiában számos közlemény jelent meg, amely mind a róla, mind pedig a hallgatói önkormányzatok működéséről kialakult képet negatívan befolyásolja. Hangsúlyozta, a közvélemény a meghozott fegyelmi határozatot a mai napig jogerősnek véli.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a fegyelmi eljárás során a jogszabályok betartásával járt el, a fegyelmi büntetés végrehajtására pedig a jogerős bírósági ítélet meghozatalát követően került sor. Kiemelte, a Legfelsőbb Bíróság a fegyelmi eljárás megindítását nem ítélte alaptalannak, hanem csupán a felperes terhére rótt hat vétség közül négy esetben találta megállapíthatónak a fegyelmi vétség elkövetését. Hangsúlyozta, nem róható a terhére, hogy a megismételt eljárásban határozat nem született. Minderre figyelemmel jogellenes és felróható magatartás hiányában kártérítési felelőssége nem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, s kötelezte a felperest a feljegyzett 338 200 Ft eljárási illeték viselésére, valamint 200 000 Ft perköltség alperes javára történő megfizetésére. Határozatának indokolása szerint az alperes a lefolytatott fegyelmi eljárás során mérlegelési jogkörben döntött arról, hogy az Ftv-ben felsorolt fegyelmi büntetések közül melyiket tartja alkalmazhatónak a megállapított fegyelmi vétségek miatt. Eljárása során a szabályokat nem sértette meg, a büntetés kiszabása során mérlegelése nem volt kirívóan okszerűtlen vagy iratellenes. Kiemelte, a Legfelsőbb Bíróság határozatában nem azt állapította meg, hogy a felperes fegyelmi vétséget egyáltalán nem követett el, hanem a terhére rótt cselekmények közül csupán négyet talált megalapozottnak. Rámutatott, a Csongrád Megyei Bíróság felperes keresetét elutasító döntése jogerős bírósági határozat, amely alapján az alperes a fegyelmi határozat végrehajtását jogszerűen rendelte el. A vagyoni kárigény ezzel az alperesi magatartással hozható összefüggésbe, jogellenesség hiányában azonban az alperes kártérítésre nem kötelezhető. Megállapította, hogy az alperes a megismételt eljárásban nem tett ugyan eleget a Ket. előírásainak, miszerint a döntését 30 napon belül kellett volna meghoznia, önmagában azonban a közigazgatási szerv felelősségét az eljárás elhúzódása nem alapozza meg. Elfogadta azt az alperesi védekezést, miszerint a megismételt eljárásban a fegyelmi ügyben eljáró szerv döntésképtelensége miatt nem kerülhetett sor a fegyelmi büntetés kiszabására, e tekintetben pedig az alperest felróhatóság nem terheli. A nem vagyoni kárigényt illetően rámutatott, a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy az alperes részéről nem volt alaptalan a fegyelmi eljárás kezdeményezése, nem az alperes magatartására vezethető vissza az sem, hogy az eljárás széleskörű publicitást kapott, másrészt önmagában a fegyelmi eljárás megindítása, még ha az utóbb alaptalannak is bizonyul, személyiségi jogsértést nem valósít meg.

Az ítélet ellen benyújtott fellebbezésében a felperes elsődlegesen annak keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletével nem a kereseti kérelemben foglaltakról döntött, az érvényesíteni kívánt

kárigény elbírálásánál ugyanis az volt a kérdés, hogy a jogerős büntetéssel még le nem zárult fegyelmi eljárás során az alperes részéről felróható és jogellenes magatartás megvalósult-e, nem pedig az, hogy az alperes a fegyelmi eljárásban kiszabott büntetést jogszerűen hajthatta-e végre. Ismételten előadta az új eljárás történéseit, hangsúlyozva, hogy az alperes a Legfelsőbb Bíróság ítéletében foglaltakat figyelmen kívül hagyva 874 nap alatt sem hozott döntést a fegyelmi ügyben. Ezzel megsértette a Ket. 133. § (1) bekezdésében az új határozat meghozatalára előírt 30 napos határidőt, amely mulasztása jogellenesnek minősül. Tévesnek minősítette az elsőfokú bíróság azon megállapítását is, miszerint az alperesnek nem volt ráhatása, hogy a fegyelmi ügyben eljáró szerv milyen időtartamon belül hozzon döntést az ügyben, így megítélése szerint az alperes a felróhatóság alól nem tudta magát kimenteni. Hivatkozott az alaptörvényben megfogalmazott, az ügyek ésszerű határidőn belül történő intézésére vonatkozó alapelvre, amelynek megsértése a hatóság kártérítési felelősségét megalapozza.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Érvelése szerint az Ftv. 71. § (2) bekezdése alapján a fegyelmi eljárás lefolytatására a szervezeti és működési szabályzat rendelkezései az irányadók, a fegyelmi ügyben tehát nem lehet a Ket. szabályait alkalmazni. Az említett jogszabály kimondja, hogy a legalább háromtagú fegyelmi bizottság tagjainak legalább 1/3-át delegálja a hallgatói önkormányzat. Az EHÖK érdekérvényesítő tevékenységének az eredménye volt az, hogy a fegyelmi bizottságnak két EHÖK delegált és két oktató volt a tagja. Ez eredményezi a fegyelmi szerv döntésképtelenségét, hiszen nyilvánvaló, hogy az EHÖK által delegált személyek a felperesre nem kívánnak hátrányos döntést hozni. Mindebből következően álláspontja szerint helytálló az elsőfokú ítéletnek az alperesi felróhatóság hiányával kapcsolatos álláspontja. A felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét illetően kifejtette, a felperes számára előnyös, hogy az eljárás nem fejeződött be, mivel a megállapított jogsértések folytán az nyilvánvalóan fegyelmi büntetés kiszabásával járna, s az újabb döntés eredményeként a felperes ismételten a figyelem középpontjába kerülne. Egyebekben fenntartotta az elsőfokú eljárásban előterjesztett védekezését.

A fellebbezés nem alapos.

Helytállóan hivatkozik az alperes fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy a jogvita elbírálása tekintetében irányadó, a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. tv. 71. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a szervezeti és a működési szabályzat alapján dönthető el, hogy az alperes betartotta-e a fegyelmi eljárás lefolytatására vonatkozó szabályokat. A szervezeti és a működési szabályzat a perben nem került csatolásra, ezért nem állapítható meg, hogy az új eljárásban a fegyelmi szervnek milyen

határidőn belül és milyen eljárási rend szerint kellett volna meghoznia határozatát, mindez azonban nem akadályozza a jogvita elbírálásának az alábbiakban kifejtettek tekintetével.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes kártérítési felelősségének az elbírálása a Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján történhet. E szerint az államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget az ott írt speciális feltételek megvalósulása mellett (a kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette) is csak akkor állapítható meg, ha a kártérítési felelősség általános, a Ptk. 339. § (1) bekezdésében írt feltételei (jogellenes magatartás, kár, okozati összefüggés, felróhatóság) fennállnak.

A vagyoni kár megtérítésére irányuló követelés megalapozottságát vizsgálva megállapítható, hogy a felperes keresetében azt róta az alperes terhére, miszerint a fegyelmi ügyben a Legfelsőbb Bíróság korábbi fegyelmi határozatot hatályon kívül helyező ítélete ellenére sem született döntés. Tény, hogy a per megindításának időpontjában a Legfelsőbb Bíróság döntése óta több mint két év telt el anélkül, hogy a fegyelmi eljárás befejeződött volna. Helytálló a felperes álláspontja, miszerint e mulasztás tekintetében a jogellenesség megállapítható. Egyetért az ítéletábrá azzal a fellebbezési érveléssel is, hogy az alperes a kialakult döntésképtelen helyzet okán felróhatósága hiányára nem hivatkozhat. Elvárható lett volna ugyanis az alperestől, hogy a fegyelmi eljárás befejezéséről - szükség esetén az SZMSZ módosításával - gondoskodjon, az alperes azonban semmilyen intézkedést nem tett a helyzet megoldására.

Megállapítható az is, a felperes károsodott annak következtében, hogy tiszteletdíját elveszítette, illetve az árvaellátás folyósítása megszüntetésre került. Ez utóbbi kapcsán ugyanakkor megjegyzi az ítéletábrá, nem volt akadályozó annak, hogy a felperes hallgatói jogviszonyának folytatásakor ismételtén kérje az árvaellátás folyósítását, hiszen eltöltése a 2008-2009-es tanévre terjedt ki, 25. életévét pedig, amely az árvaellátás folyósításának végső időpontja, csak 2010. február 19. napján töltötte be.

Ugyanakkor a kártérítési felelősség további konjunktív feltétele, nevezetesen a kár valamint a jogellenes és felróható magatartás közötti okozati összefüggés nem áll fenn. Amint ugyanis azt az elsőfokú bíróság is helytállóan állapította meg, a felperest vagyoni hátrány nem amiatt érte, hogy a megismételt másodfokú fegyelmi eljárásban nem született döntés, hanem annak következtében, hogy az alperes az alapeljárásban hozott fegyelmi határozatot végrehajtotta. Az újabb fegyelmi határozat meghozatalának elmulasztása, mint jogellenes és felróható alperesi magatartás, valamint a felperes által kereseti követelésének alapjául megjelölt

vagyoni kár közötti okozati összefüggés fennállásának megállapíthatóságához a felperesnek két körülmény egyidejű fennállását kellett volna bizonyítania. Egyrészt azt, hogy amennyiben a jogorvoslati tanács eleget tesz döntéshozatali kötelezettségének, az újabb határozat a Legfelsőbb Bíróság által hatályon kívül helyeztetthez képest reá nézve kedvezőbb lett volna, azaz hallgatói jogviszonya nem került volna felfüggesztésre, másrészt, hogy ebben az esetben a perbeli időszakra szólóan visszamenőlegesen a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság kifizette volna a részére az árvajáradékot, és az elnöki

tiszteletdíját is megkapta volna. A felperes azonban e körülmények egyikét sem bizonyította. A felperest ért vagyoni kár a hallgatói jogviszony felfüggesztését elrendelő jogerős fegyelmi határozat meghozatalával és végrehajtásával áll okozati összefüggésben, és bár a fegyelmi határozat hatályon kívül helyezésével maga a határozat utóbb jogellenesnek bizonyult ugyan, az alperest azonban a jogerős fegyelmi határozat végrehajtásában felróhatóság nem terhelte.

Ami a felperes nem vagyoni kárigényét illeti, a nem vagyoni kár a személyiségi jog megsértése következtében az emberi személyiség testi vagy lelki életminőségének hátrányos megváltozása, rendeltetése, hogy segítse a károsultat életviszonyainak, életvitelének a körülményekhez igazodó kialakításában, és egyidejűleg biztosítsa a nem vagyoni hátrányból eredő nehézségek leküzdését, illetőleg más lehetőségek megteremtésével enyhítse azokat a hátrányokat, amelyek a károkozás folytán érték. A nem vagyoni kártérítés iránti igény megalapozottságához tehát az igénylőnek bizonyítania kell, hogy valamely személyhez fűződő joga sérelmet szenvedett, továbbá, hogy a jogsértéssel összefüggő hátrány érte, testi, lelki életminősége negatívan változott. A felperest - előadása szerint - abból eredően érte nem vagyoni hátrány, hogy az ellene indult fegyelmi eljárás széleskörű publicitást kapott, s emiatt vele szemben bizalomvesztés alakult ki, ezáltal jóhírneve sérelmet szenvedett. A jóhírnév sérelmét a más személyre vonatkozó, azt sértő valótlan tényállítás, híresztelés vagy való tény hamis színben való feltüntetése valósítja meg (Ptk. 78. § (2) bekezdés). A következőkes bírői gyakorlat szerint azonban - ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt - valamely eljárás, így fegyelmi eljárás kezdeményezése - többlettényállás hiányában - nem jogellenes, s ezért nem ad alapot személyiségvédelmi igény érvényesítésére akkor sem, ha az eljárás megindításának alapjául szolgáló tények a bizonyítási eljárás tükrében nem minősülnek valónak (EBH2002. 624, BH2002. 223, BDT2006. 1429). Lényeges emellett, hogy a jóhírnév alapvetően tevőleges magatartással sérthető meg, így az alperes azzal a mulasztásával, hogy a Legfelsőbb Bíróság döntését követően nem hozott újabb fegyelmi határozatot, nem követett el személyiségi jogsértést. Megjegyzendő a fentiekén túl, hogy a felperes nem vagyoni kár bekövetkeztét sem bizonyította.

Ugyancsak alaptalan az alperes elégtételadásra (a Legfelsőbb Bíróság határozatának, valamint a fegyelmi vétség megállapítása elmaradásának közzétételére) történő kötelezésére irányuló kereset. Az elégtételadás ugyanis a személyiségi jogsértés Ptk. 84. § (1) bekezdés c) pontjában írt objektív

- 7 -

Pf.II.20.475/2012/4.szám

jogkövetkezmény, amely alkalmazásának feltétele a jogosult valamely személyhez fűződő jogának sérelme. Jelen esetben viszont az alperes - a fent részletezettek szerint - nem követett el személyiségi jogsértést a felperessel szemben.

Minderre tekintettel az ítéletábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét - részben eltérő jogi indokokkal - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező felperest az alperes jogi képvisletével felmerült - a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) - (6) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított - másodfokú perköltségének a megfizetésére. Ugyancsak fellebbezése sikertelenségére figyelemmel köteles a felperes megfizetni az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a feljegyzett másodfokú eljárási illetéket.

S z e g e d , 2013. január 8.

Dr.Szeghő Katalin sk.	Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.	Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró